

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

Investium Oy
Mannerheimintie 4
00100 HELSINKI

Asia

Julkinen varoitus ja seuraamusmaksu

1 Päätös

Finanssivalvonta antaa Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008, jäljempänä FivaL) 39 §:n 1 momentin nojalla Investium Oy:lle (jäljempänä myös yhtiö, Y-tunnus 1064322-9) julkisen varoituksen sen johdosta, että Investium Oy on:

1. tammikuun 2015 – syyskuun 2015 välisenä aikana päätöksen kohdassa 3.2.2 tarkemmin kuvatulla tavalla laiminlyönyt noudattaa sijoituspalvelulain (747/2012, jäljempänä SipaL) 10 luvun 4 §:n 1 momenttia ja säännöstä täydentäviä Finanssivalvonnan määräyksiä, kun yhtiö oli jättänyt hankkimatta riittäviä asiakkaiden taloudellista asemaa, sijoituskokemusta ja -tietämystä sekä sijoitustavoitteita koskevia tietoja ennen SipaL:n mukaisen sijoitusneuvonnan tarjoamista asiakkailleen; ja
2. tammikuun 2015 – syyskuun 2015 välisenä aikana päätöksen kohdassa 3.2.3 tarkemmin kuvatulla tavalla laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 4 §:n 1 momenttia ja säännöstä täydentäviä Finanssivalvonnan määräyksiä, kun yhtiö ei ollut kohdassa 1 todetun laiminlyönnin seurauksena riittävästi varmistunut siitä, että sijoitusneuvonnan kohteena olevat liiketoimet ovat olleet asiakkaille soveltuvia.

Finanssivalvonta määrää FivaL 40 §:n 1 momentin ja 41 §:n 1 momentin nojalla Investium Oy:lle seuraamusmaksun sen johdosta, että Investium Oy on tammikuun 2015 – syyskuun 2015 välisenä aikana päätöksen kohdassa 3.3.2 tarkemmin kuvatulla tavalla laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 9 §:n 1 momenttia ja säännöstä täydentäviä Finanssivalvonnan määräyksiä, kun yhtiö ei ollut säilyttänyt tietoja asiakkaille sijoituspalveluna tarjotusta sijoitusneuvonnasta niin, että tietojen avulla voitiin jälkikäteen todentaa tapahtumien kulku.

Seuraamusmaksun suuruus on kaksikymmentä tuhatta (20 000) euroa ja se määrätään maksettavaksi valtiolle. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus.

Finanssivalvonnan johtokunta on päättänyt julkisen varoituksen antamisesta ja seuraamusmaksun määräämisestä kokouksessaan 6.3.2017.

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

2 Kuuleminen

Finanssivalvonta varasi 22.12.2016 päivätyllä kirjeellään yhtiölle hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaisesti ennen asian ratkaisemista tilaisuuden lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Yhtiö vastasi Finanssivalvonnalle 16.1.2017 päivätyllä kirjeellään.

3 Päätöksen perustelut

3.1 Selonottovelvollisuutta koskeva Finanssivalvonnan tarkastus

Finanssivalvonta teki syksyllä 2015 yhtiössä tarkastuksen, joka koski yhtiön tarjoamaan sijoitusneuvontaan liittyvää selonottovelvollisuutta. Tarkastus kohdistui pääosin yli 70-vuotiaisiin ei-ammattimaisiin asiakkaisiin, joille oli myyty sijoitusrahastoja tai strukturoituja rahoitusvälineitä (jäljempänä myös sijoitustuotteet).

Tarkastuksessa arvioitiin Finanssivalvonnan satunnaisotannalla vuodelta 2015 valitsemaa asiakasmateriaalia. Tarkastuksessa käytiin läpi yhteensä 18 ei-ammattimaisen asiakkaan tietoja. Tarkastuksen yhteydessä Finanssivalvonta havaitsi yhtiön toiminnassa useiden SipaL:n säännösten ja Finanssivalvonnan antamien määräysten laiminlyöntejä.

Finanssivalvonta lähetti yhtiölle 5.2.2016 päivätyn tarkastuskirjeen. Yhtiö vastasi Finanssivalvonnalle 7.3.2016 päivätyllä vastineellaan, jossa yhtiö kuvasi tarkastushavaintojen johdosta toteutettuja tai toteutettaviksi päätettyjä korjaus- ja valvontatoimenpiteitä. Yhtiö ei vastineessaan kiistänyt Finanssivalvonnan tarkastushavaintoja.

Keskeisimmät tarkastuksessa havaitut rikkomukset ja puutteet käydään läpi kohdissa 3.2 ja 3.3.

3.2 Yhtiön tarjoaman sijoitusneuvonnan säännösten vastaisuus

3.2.1 Sovellettavat säännökset ja määräykset

SipaL 1 luvun 11 §:n 5 kohdan mukaan sijoituspalvelulla tarkoitetaan yksilöllisen suosituksen antamista asiakkaalle tiettyä rahoitusvälinettä koskevaksi liiketoimeksi (*sijoitusneuvonta*).

SipaL 7 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalveluyritys voi tarjota 2 momentissa tarkoitettuja palveluja sidonnaisasiamiehen välityksellä. Sidonnaisasiamies toimii sijoituspalveluyrityksen lukuun ja vastuulla.

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

Sipal 10 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisessa on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaan edun mukaisesti.

Sipal 10 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitoa, on hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta, kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista, jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä ja palvelua.

Sipal 10 luvun 15 §:n 2 kohdan mukaan Finanssivalvonta antaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin säännösten edellyttämät tarkemmat määräykset 4 §:ssä tarkoitetuista asiakkaalta pykälän 1 ja 2 momentin mukaan pyydettyistä tiedoista ja tietojen pyytämässä noudatettavista menettelytavoista.

Finanssivalvonnan määräysten ja ohjeiden 16/2013 Finanssipalvelujen tarjoamisessa noudatettavista menettelytavoista (jäljempänä MOK 16/2013) luvun 6.4.1 kohdan 59 määräyksen mukaan sijoituspalvelun tarjoajan on hankittava asiakkaalta tiedot, jotka ovat tarpeen asiakkaaseen liittyvien olennaisten seikkojen ymmärtämiseksi ja joiden perusteella sijoituspalvelun tarjoaja voi tarjotun palvelun luonne ja laajuus huomioon ottaen kohtuudella varmistua siitä, että sijoitusneuvon kohteena oleva liiketoimi täyttää seuraavat edellytykset:

- a) liiketoimi vastaa asiakkaan sijoitustavoitteita
- b) liiketoimi on sellainen, että asiakas pystyy kantamaan taloudellisesti siihen liittyvät asiakkaan sijoitustavoitteiden mukaiset sijoitusriskit
- c) liiketoimi on sellainen, että asiakkaalla on tarvittava sijoituskokemus ja/tai -tietämys suositeltuun liiketoimeen tai sijoitussalkkunsua hoitoon liittyvien riskien ymmärtämiseksi.

MOK 16/2013 luvun 6.4.1 kohdan 62 määräyksen mukaan asiakkaan taloudellista asemaa koskevien tietojen on sisällettävä soveltuvin osin tiedot:

- a) asiakkaan säännöllisen tulon lähteistä ja määrästä
- b) asiakkaan omaisuudesta, kuten likvideistä varoista, sijoituksista ja kiinteistöistä
- c) asiakkaan säännöllisistä taloudellisista sitoumuksista.

MOK 16/2013 luvun 6.4.1 kohdan 63 määräyksen mukaan asiakkaan sijoitustavoitteita koskevien tietojen on sisällettävä soveltuvin osin tiedot:

- a) siitä, miten kauan asiakas haluaa pitää sijoituksia hallussaan (sijoitus-horisontti)

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

- b) asiakkaan riskinottohalukkuudesta ja riskiprofiilista
- c) sijoituksen tarkoituksesta.

MOK 16/2013 luvun 6.4.1 kohdan 64 määräyksen mukaan asiakkaan sijoituskokemusta ja -tietämystä koskevien tietojen on sisällettävä, ottaen huomioon asiakkaan asiantuntemus, tarjottavan sijoituspalvelun luonne ja laajuus sekä rahoitusvälineen tai liiketoimen laji (mukaan lukien niiden monimutkaisuus ja niihin liittyvät riskit):

- a) asiakkaan jo tuntemat palvelu-, liiketoimi- ja rahoitusvälinetyypit
- b) asiakkaan rahoitusvälineitä koskevien liiketoimien luonne, volyyymi ja yleisyys sekä ajanjakso, jonka kuluessa liiketoimet on toteutettu
- c) asiakkaan koulutustaso sekä ammatti (tai tarvittaessa aikaisempi ammatti).

MOK 16/2013 luvun 6.4.1 kohdan 65 määräyksen mukaan jos sijoituspalvelun tarjoaja ei saa asiakkaalta SipaL 10 luvun 4 §:n 1 momentissa edellytetyjä riittäviä tietoja, se ei saa suositella asiakkaalle kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälineitä.

MOK 16/2013 luvun 6.4.1 kohdan 67 määräyksen mukaan sijoituspalvelun tarjoaja voi luottaa asiakkaansa antamiin tietoihin, paitsi jos se tietää tai sen pitäisi tietää, että asiakkaan antamat tiedot ovat selvästi vanhentuneita, virheellisiä tai puutteellisia.

3.2.2 Asiakkailta hankitut tiedot

Finanssivalvonnan tarkastushavainnot

Yhtiö käytti asiakkaita koskevien tietojen hankkimisessa asiakaskartoituslomaketta (jäljempänä myös lomake), jonka mukaisesti asiakkaiden sijoitustavoitteista hankitut tiedot olivat puutteellisia.

Tarkastuskirjeessä todettiin riskinottohalukkuuden ja riskiprofiilin osalta seuraavaa:

"Lomakkeella riskinottohalukkuus oli jaoteltu matalaan (tavoitteena maltillinen tuotto ja vähäinen riski), keskimääräiseen (tavoitteena kohtuullinen tuotto keskipitkällä aikavälillä ja tietyllä riskivalmiudella) ja korkeaan riskiin (tavoitteena hyvä tuotto pitkällä aikavälillä ja suurella riskillä). Eri riskiluokkien käsitteitä tuoton tai riskin määrästä tai tarkasteluajanjakson pituudesta ei ollut määritelty tai kuvattu. Yhtiön ohjeiden mukaan riskinottohalukkuutta selvitettiin mm. kysymällä, kuinka tärkeää asiakkaille oli pitää pääoma turvattuna ja asiantuntijan oli varmistettava, että asiakas ymmärtää sijoitusriskin ja tuoton välisen suhteen. Tällaisia keskusteluja ei dokumentoitu eikä riskinottohalukkuuden kuvaamisessa käytetty kirjallista materiaalia."

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

"Asiakaskartoituslomakkeen mukaan sijoitettava varallisuus oli jaettu prosentteina eri riskiluokkiin siten, että tavoiteltu jakauma oli kartoitushetken tilanteen mukainen. Yhtiön mukaan riskinottohalukkuus tarkoitti kuitenkin asiakkaan ilmoittamaa toivetta koko hänen sijoitusvarallisuuden jakautumisesta eri riskiluokkiin uusien sijoitusten tekemisen jälkeen. Asiakaskartoituslomakkeen mukaan asiakkaan riskinkantokykyä ei ollut selvitetty, eikä riskiprofiilia ollut määritetty."

Sijoitustavoitteiden osalta puuttui usein tieto sijoituksen realisointitarpeesta, vaikka sijoitusneuvonnan kohteena oli epälikvidi rahoitusväline. Asiakkaan sijoitustavoitteena ilmoittamat tiedot olivat joissakin tapauksissa myös keskenään ristiriitaisia, esimerkiksi riskinottohalukkuus oli ilmoitettu korkeaksi, mutta sijoittamisen tarkoitus oli vanhuuteen varautuminen, eläke, perinnöksi jättäminen tai sukupolven vaihdos.

Tarkastuskirjeen mukaan yhtiö oli pääsääntöisesti hankkinut sääntelyn edellyttämät tiedot asiakkaiden sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä. Tiedot olivat kuitenkin joissakin yksittäisissä tapauksissa puutteellisia tai ristiriitaisia, esimerkiksi asiakkaan ammattia ja sijoituskokemuksen pituutta ei ollut selvitetty tai asiakkaan kartoitushetkellä omaisuutena ilmoittamia rahoitusvälineitä ei ollut huomioitu sijoituskokemuksessa.

Tarkastuskirjeen mukaan yhtiö oli pääsääntöisesti hankkinut sääntelyn edellyttämät tiedot asiakkaiden taloudellisesta asemasta. Asiakkaiden tiedoissa oli kuitenkin usein ristiriitaisuuksia, esimerkiksi tiedoista eivät ilmenneet perusteet sijoitusvarallisuuden lyhyen aikavälin merkittäville muutoksille, pääasiallisen tulolähteen tiedot poikkesivat vuosituloista tai sijoitettavien varojen alkuperästä ja sijoitusvarallisuus poikkesi soveltuvuusarvioinnin kohteena olevasta varallisuudesta.

Yhtiön vastaus

Yhtiö kiistää kuulemiskirjeeseen antamassaan vastineessa asiakkaan sijoitustavoitteita koskevat Finanssivalvonnan tarkastushavainnot.

Yhtiö viittaa tarkastuskirjeeseen ja katsoo hankkineensa asiakkaan riskinottohalukkuutta koskevat tiedot. Yhtiö on ohjeistanut ja kouluttanut asiantuntijoitaan määrittelemään asiakkaan riskiprofiilin keskustelemalla asiakkaan suhtautumisesta sijoitusriskeihin sekä käymällä läpi erilaisia skenearioita, jolloin asiakkaan ilmoittama riskinottohalukkuus on vastannut asiakkaan riskiprofiilia asiakkaan ymmärrettyä paremmin oman tosiasiallisen riskinottohalukkuutensa. Yhtiö katsoo tällä tavoin hankkineensa sääntelyn edellyttämät tarpeelliset tiedot asiakkaan riskinottohalukkuudesta ja riskiprofiilista sekä dokumentoineensa myös riskiprofiilin määrittämisen. Lisäksi se on ymmärrettävällä tavalla ja riittävästi määritellyt riskiluokkien tuoton ja riskin määrän sekä tarkasteluajanjakson pituuden.

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

Yhtiö toteaa, että mikäli epälikvidien rahoitusvälineiden asiakaskartoituslomakkeen kohtaan ”*Mahdollinen tarve realisoida sijoitus _ vuoden kuluttua*” ei ole merkitty mitään, ei tämä tarkoita sitä, että tämä tieto puuttuisi. Tällöin asiakkaalla ei ole ollut täsmällistä realisointitarvetta kirjattavaksi, vaan sijoitushorisontti on ollut riittävä tieto sijoituksen pitoajasta.

Yhtiön mukaan asiakkailla, joilla on ollut sijoitustavoitteena vanhuuteen varautuminen, eläke tai perintö, on yhtä lukuun ottamatta lisäksi ollut tavoitteena tuoton tavoittelu. Tästä syystä asiakas on ilmoittanut haluavansa ottaa osalla sijoitusvaroistaan korkeaa riskiä keskimääräisen ja matalan riskin lisäksi.

Asiakkaiden sijoituskokemusta ja –tietämystä sekä taloudellista asemaa koskevien tietojen osalta yhtiö viittaa tarkastuskirjeeseen, jonka mukaan yhtiö on pääsääntöisesti hankkinut sääntelyn edellyttämät tiedot. Ainoastaan kahden eläkkeellä oleva asiakkaan aikaisempaa ammattia koskevia tietoja ei ollut hankittu ja vain yhden asiakkaan osalta sijoituskokemuksen pituutta ei ollut kysytty.

Yhtiö ei kaikilta osin kiistänyt sijoituskokemusta ja –tietämystä sekä taloudellista asemaa koskevien tietojen ristiriitaisuuksia, mutta toteaa, että asiakkaan omistamat rahoitusvälineet on huomioitu sijoituskokemuksen osalta taloudellisessa asemassa ja osittain tarvittavat tiedot ovat olleet soveltuvuusarviointia tehtäessä asiantuntijan käytettävissä yhtiön tietojärjestelmissä.

Yhtiö katsoo saaneensa asiakkaista riittävät tiedot joistakin tarkastuksessa havaituista epä johdonmukaisuuksista huolimatta. Yhtiö toteaa lisäksi, että vaikka joidenkin yksittäisten asiakkaiden osalta on puuttunut jokin yksittäinen tieto, on asiakkaista saatu soveltuvien osin riittävät tiedot soveltuvuusarvioinnin tekemistä varten.

Yhtiö toteaa tarkastuskirjeen johdosta viipymättä ryhtyneensä toimenpiteisiin Finanssivalvonnan tarkastuskirjeen johdosta. Lisäksi yhtiö on päättänyt erään sidonnaisasiamiehen yhteistyösopimuksen jo ennen Finanssivalvonnan tarkastusta omien valvontatoimenpiteidensä seurauksena. Finanssivalvonnan toimitetussa materiaalissa on ollut useita tämän asiamiehen asiakkaita koskevia tarkastushavaintoja.

Finanssivalvonnan kanta

Yhtiö on tarjonnut sijoituspalveluna sijoitusneuvontaa asiakkailleen SipaL 1 luvun 11 §:n 5 kohdan mukaisesti. Yhtiö käyttää sijoituspalvelujen tarjoamisessa sidonnaisasiamiehiä, jotka SipaL 7 luvun 7 §:n 1 momentin mukaisesti toimivat yhtiön lukuun ja vastuulla.

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

Yhtiön sijoitusneuvonnan yhteydessä asiakkailta hankkimissa tiedoissa on ollut puutteita ja ristiriitaisuuksia. Merkittävimmät näistä liittyivät sijoitusneuvonnan kannalta keskeisiin asiakkaan sijoitustavoitteita koskeviin seikkoihin. Tarkastuskirjeeseen antamastaan vastineesta poiketen yhtiö kiistää kuulemiskirjeeseen antamassaan vastineessa kaikki sijoitustavoitteita koskevat Finanssivalvonnan tarkastushavainnot ja esittää uusia tarkastushavaintoja koskevia väitteitä. Tarkastushavaintojen kiistämisestä huolimatta yhtiö on todennut viipymättä ryhtyneensä toimenpiteisiin kaikkien tarkastushavaintojen johdosta.

Finanssivalvonta on samaa mieltä yhtiön kanssa siitä, että yhtiö on hankkinut asiakaskartoituslomakkeella tietoja riskinottohalukkuudesta. Finanssivalvonta katsoo kuitenkin yhtiön näkemyksestä poiketen, että asiakaskartoituslomakkeen riskinottohalukkuutta koskevien kysymyksien epäselvyyden ja virheellisuuden vuoksi yhtiön hankkimia tietoja ei voida pitää riittävinä. Yhtiö ei ole hankkinut riittäviä tietoja asiakkaan riskinottohalukkuudesta ja riskiprofiilista, sillä sijoitusneuvontatilanteessa täytetyn lomakkeen mukaan riskinottohalukkuudesta hankittiin tietoa jakamalla ainoastaan sijoitettava varallisuus eri riskiluokkiin. Yhtiö on tarkastuskirjeeseen antamassaan vastineessa 7.3.2016 todennut, että asiakaskartoituslomakkeessa on ollut virheellinen sanonta kohdassa "Riskinottohalukkuus/Sijoitettavan varallisuuden jakaminen eri riskiluokkiin". Yhtiön mukaan riskinottohalukkuus tarkoitti asiakkaan ilmoittamaa toivetta koko hänen sijoitusvarallisuutensa jakautumisesta eri riskiluokkiin uusien sijoitusten tekemisen jälkeen.

Tarkastusmateriaalin mukaan yhtiö antoi sijoitusneuvontatapaamisessa asiakkaalle usein vain yhtä tai muutamaa sijoitustuotetta koskevan suosituksen. Finanssivalvonta katsoo, että asiakaskartoituslomakkeella eikä muustakaan dokumentaatiosta ilmene mitä yhtiö tarkoittaa riskinottohalukkuuden yhteydessä riskiluokissa käytetyissä ilmaisuissa kuten esimerkiksi hyvä tuotto, keskipitkä aikaväli ja tietty riskivalmius. Asiakkaan sijoitettavaa varallisuutta jaettiin edellä mainitulla tavoin merkittävästi korkean (esim. 60%) ja keskimääräisen riskin (esim. 40%) luokkiin esimerkiksi silloin kun asiakas oli ilmoittanut sijoitushorisontikseen vain 1-5 vuotta ja sijoittamisen tarkoituksiksi varallisuusreservi/tuoton tavoittelu ja vanhuuden varalle/eläke. Esimerkki osoittaa myös sijoitustavoitteita koskevien tietojen ristiriitaisuuden sijoitushorisontin, riskiluokkien ja sijoituksen tarkoituksen välillä. Yhtiö on 1.2.2016 pitämässään koulutustilaisuudessa todennut, että korkeariskinen tuote ei ole soveltuva asiakkaille, joiden sijoitustoiminnan tarkoitus on perinnöksi jättäminen tai vanhuuden varalle/eläke. Edellä esitetyn perusteella Finanssivalvonta toteaa, että yhtiö ei ole dokumentoinut asiakkaan kanssa käytyjä keskusteluja eikä ole esittänyt muutamaa selvitystä väitteidensä tueksi asiakkaan riskinottohalukkuuden ja riskiprofiilin riittävästä selvittämisestä tai riskiluokkien määrittelemisestä ymmärrettävästi ja riittävällä tavalla.

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

Finanssivalvonta katsoo, että realisointitarpeen selvittäminen on ollut tarpeen yhtiön suositellessa asiakkailleen epälikvidejä sijoitustuotteita. Yhtiön dokumentoimista tiedoista ei kuitenkaan aina ilmennyt, onko asiakkaalta kysytty tietoja sijoituksen realisointitarpeesta. Joissakin tapauksissa asiakaskartoituslomakkeella sijoitushorisontiksi oli merkitty 1-5 vuotta ja asiakkaalle oli suositeltu epälikvidejä sijoitustuotteita, joiden maturiteetti oli kolme vuotta tai ns. autocall-tuotteissa 1-5 vuotta. Finanssivalvonta toteaa, että väljästi määritellyn sijoitushorisontin selvittämistä ei voida pitää riittävänä tietona realisointitarpeesta.

Vaikka yhtiö oli pääsääntöisesti hankkinut sääntelyn edellyttämät tiedot asiakkaiden sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä taloudellisesta asemasta, tiedoissa oli myös joitakin puutteita. Yhtiön esittämät väitteet Finanssivalvonnan määräysten mukaan pakollisten tietojen hankkimisen tarpeettomuudesta, tietojen korvaamisesta muiden seikkojen arviointia varten hankituilla tiedoilla tai tietojen löytymisestä yhtiön järjestelmistä eivät vastaa sääntelyn velvoitteita. Yhtiö ei ole esittänyt selvitystä, joka osoittaisi muiden kuin asiakastietolomakkeella hankittujen tietojen olleen asiakkaan tiedossa tai hyväksymiä tai sijoitusneuvojan käytettävissä soveltuva-arvioiteja tehtäessä.

Yhtiö ei ole kaikilta osin kiistänyt tarkastushavaintoja tietojen ristiriitaisuudesta, mutta yksittäisten asiakkaiden tietojen puuttumisista ja epäjohtonmukaisuuksista huolimatta yhtiö katsoo silti saaneensa asiakkaista soveltuvin osin riittävät tiedot soveltuva-arvioinnin tekemistä varten. Finanssivalvonta viittaa tarkastusotoksen kokoon ja toteaa, että Finanssivalvonnan määräyksiin sisältyvä mahdollisuus hankkia tietoja soveltuvin osin, ei vapauta yhtiötä pakollisten tietojen hankkimisesta eikä sitä voida käyttää perusteluna tietojen puuttumiselle kokonaan.

Yhtiö ei ollut riittävästi varmistunut asiakkailta hankittujen tietojen johtonmukaisuudesta. Vaikka yhtiö voi pääsääntöisesti luottaa asiakkaan antamiin tietoihin, sen oli pitänyt tietää, ottaen erityisesti huomioon asiakkaan sijoitusneuvontatilanteessa antamat muut tiedot, että jotkin tiedot olivat selvästi virheellisiä tai puutteellisia. Tällöin yhtiön olisi tullut toteuttaa kohdittuulliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että asiakkaasta kerätyt tiedot ovat luotettavia ja johtonmukaisia.

Yhtiön velvollisuutena on ollut huolehtia siitä, että sillä on sääntelyn edellyttämällä tavalla riittävät tiedot asiakkaaseen liittyvien olennaisten seikkojen ymmärtämiseksi, jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä. SipaL 10 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoamisessa on toimittava ammattimaisesti ja asiakkaan edun mukaisesti. Sijoituspalvelun tarjoamisessa on otettava huomioon sijoituspalvelun kohteena oleva asiakastyypin ja tarjottavien sijoitustuotteiden monimutkaisuus. Yhtiön olisi siten tullut toimia tietojen hankkimisessa erityisen huolellisesti, koska kyse oli iäkkäistä asiakkaista, joille tarjottiin monimutkaisia sijoitustuotteita.

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

Finanssivalvonta katsoo edellä todetun johdosta, että yhtiö on laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 4 §:n 1 momenttia ja säännöstä täydentäviä Finanssivalvonnan määräyksiä, koska se ei ollut hankkinut ennen sijoitusneuvonnan tarjoamista riittäviä tietoja asiakkaiden taloudellisesta asemasta, sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista.

Sillä seikalla, että yhtiö on tehnyt korjaavia toimenpiteitä tarkastuksen kuussa ja sen jälkeen, ei ole merkitystä asian arvioinnissa.

3.2.3 Sijoitustuotteen soveltuvuuden arviointi

Finanssivalvonnan tarkastushavainnot

Tarkastuksessa ei voitu yhtiön dokumentaation perusteella aina varmistua siitä, että myyntitoimeksiantojen yhteydessä olisi tehty soveltuvuusarviointia. Soveltuvuusarviointilomakkeen mukaan joissakin tapauksissa soveltuvuusarviointi oli tehty vasta toimeksiantojen antamisen jälkeen.

Edellä kohdassa 3.2.2 kuvattujen puutteiden ja ristiriitaisuuksien johdosta yhtiö oli joissakin tapauksissa tehnyt soveltuvuusarviointeja ilman, että sillä oli ollut riittäviä tietoja asiakkaiden taloudellisesta asemasta, sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä ja sijoitustavoitteista. Tarkastuskirjeen mukaan joissakin tapauksissa yhtiö oli arvioinut sijoitustuotteen asiakkaalle soveltuvaksi, vaikka arvioinnin perusteeksi ilmoitetut seikat olivat ristiriidassa asiakaskartoituslomakkeella hankittujen tietojen kanssa eikä yhtiön dokumentoimista tiedoista aina selvinnyt perusteluja soveltuvuudelle.

Tarkastuskirjeen mukaan joissakin tapauksissa asiakkaiden sijoitustietämystä oli selvitetty asiakkaan sijoitustuotteen esittelytilaisuudessa osto-ositoumuksessa antamalla vakuutuksella itsenäisestä tutustumisesta sijoitustuotteen ehtoihin ja esitemateriaaliin, vaikka materiaalit olivat usean sadan sivun pituisia, vain englanninkielisiä ja saatavilla yhteistyökumppanin verkkosivuilla.

Yhtiön vastaus

Yhtiö kiistää kuulemiskirjeeseen antamassaan vastineessa osittain soveltuvuusarviointia koskevat Finanssivalvonnan tarkastushavainnot.

Yhtiön mukaan arvioinnissa käytetylle soveltuvuusarviointilomakkeelle on dokumentoitu myyntitoimeksiantoja koskevat suositukset ja soveltuvuusarviointit. Yhtiö toteaa useimpien tapauksista, joissa soveltuvuusarviointi oli tehty toimeksiantojen antamisen jälkeen, olleen sen sidonnaisasiamiehen tekemiä, jonka yhteistyösopimus oli kohdassa 3.2.2 tarkemmin kuvulla tavalla päätetty.

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

Riittämättömien tai ristiriitaisten tietojen perusteella tehtyjen soveltuvuusarviointien osalta yhtiö viittaa edellä kohdassa 3.2.2. esittämäänsä.

Yhtiö toteaa selvittäneensä asiakkaiden kyvyn ymmärtää ja kantaa sijoitustavoitteiden mukaiset riskit asiakaskartoituslomakkeella hankittujen tietojen perusteella. Finanssivalvonnan tarkoittama vakuutus on sisällynyt yhteistyökumppaneiden toimeksiantolomakkeeseen ja tieto on kerätty yhteistyökumppanin pyynnöstä ja tarpeisiin. Yhtiö toteaa, että edellä mainittua vakuutusta ei voida lähtökohtaisesti pitää totuudenvastaisena.

Lisäksi yhtiö selvittää toimenpiteitä, joihin se on ryhtynyt valvonnan tehostamiseksi.

Finanssivalvonnan kanta

Tarkastuskirjeeseen antamastaan vastineesta poiketen yhtiö kiistää kuulemiskirjeeseen antamassaan vastineessa osin soveltuvuusarviointia koskevat Finanssivalvonnan tarkastushavainnot ja esittää uusia tarkastushavaintoja koskevia väitteitä. Tarkastushavaintojen kiistämisestä huolimatta yhtiö on todennut ryhtyneensä toimenpiteisiin tarkastushavaintojen johdosta.

Finanssivalvonta toteaa, että yhtiön tekemät soveltuvuusarvioinnit eivät aina perustuneet riittäviin ja asianmukaisesti dokumentoituihin tietoihin. Yhtiö vastaa SipaL 7 luvun 7 §:n nojalla myös yhtiön lukuun toimineen si-donnaisasiamiehen toiminnasta sijoituspalvelujen tarjonnassa.

Soveltuvuusarviointivelvollisuus ei rajoitu pelkästään rahoitusvälineiden ostamista koskeviin suosituksiin. Yhtiön olisi tullut varmistua soveltuvuudesta myös ennen sijoitustuotteen myymistä koskevan sijoitusneuvon antamista. Yhtiön väite soveltuvuusarviointien tekemisestä ja dokumentoinnista myös myyntitoimeksiantojen yhteydessä ei tarkastushavaintojen mukaan pidä paikkaansa.

SipaL 10 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoamisessa on toimittava ammattimaisesti ja asiakkaan edun mukaisesti. Sijoituspalvelun tarjoamisessa on otettava huomioon sijoituspalvelun kohteena oleva asiakastyypin ja tarjottavien sijoitustuotteiden monimutkaisuus. Yhtiön olisi siten tullut toimia soveltuvuusarvioinnin tekemisessä erityisen huolellisesti, koska kyse oli iäkkäistä asiakkaista, joille tarjottiin monimutkaisia sijoitustuotteita.

Asiakkaan sijoitusneuvontatilaisuudessa antamaa muodollista vakuutusta lainaehtoihin tai esitemateriaaliin tutustumisesta ei voida pitää uskottavana ja riittävänä osoituksena tarvittavasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä tapauksissa, joissa iäkkäillä asiakkailla ei ole ollut aikaisempaa tuotekohtaista kokemusta strukturoidusta sijoitustuotteesta. Vaikka yhtiö voi pääsääntöisesti luottaa asiakkaan antamiin tietoihin, sen olisi pitänyt

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

tietää, ottaen huomioon aineiston laatu ja laajuus ja vakuutuksen antamisen ajankohta, että asiakkaan vakuutus on ollut joissakin tapauksessa selvästi paikkansa pitämätön. Yhtiön olisi pitänyt suhtautua kriittisesti asiakkaan vakuutukseen sijoitustietämyksestään ja huolehtia asiakkaan antamien tietojen johdonmukaisuudesta riippumatta siitä minkä yhtiön tarpeisiin tiedot on hankittu.

Edellä tässä kohdassa ja kohdassa 3.2.2 kuvattujen asiakkailta hankittujen, heihin liittyvien olennaisiin seikkoihin liittyvien puutteiden ja epäjohtonmukaisuuksien vuoksi Finanssivalvonta katsoo, että yhtiö on rikkonut SipaL 10 luvun 4 §:n 1 momenttia ja säännöstä täydentäviä Finanssivalvonnan määräyksiä. Yhtiö ei ollut aina riittävästi varmistunut sijoitusneuvon kohteena olevien liiketoimien soveltuvuudesta asiakkaille siten, että liiketoimet ovat vastanneet asiakkaiden sijoitustavoitteita, asiakkaiden kykyä kantaa taloudellisesti liiketoimiin liittyvät sijoitustavoitteiden mukaiset sijoitusriskit, ja että asiakkailta on ollut tarvittava sijoituskokemus ja -tietämys liiketoimiin liittyvien riskien ymmärtämiseksi.

Havaitut puutteet ja epäjohtonmukaisuudet yhtiön asiakkailta hankkimissa tiedoissa eivät lähtökohtaisesti mahdollistaneet asiakkaille soveltuvien sijoitusneuvojen antamista. Koska yhtiö ei ollut saanut asiakkaalta riittäviä tietoja, se ei olisi saanut Finanssivalvonnan määräysten mukaan myöskään suositella asiakkaalle sijoitustuotetta.

Sillä seikalla, että yhtiö on tehnyt korjaavia toimenpiteitä tarkastuksen kuudessa ja sen jälkeen, ei ole merkitystä asian arvioinnissa.

3.3 Liiketoimista ja palveluista säilytettävät tiedot

3.3.1 Sovellettavat säännökset ja määräykset

SipaL 10 luvun 9 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä tiedot asiakkaan antamista rahoitusvälineitä koskevista toimeksiantoista, omaan tai asiakkaan lukuun suorittamistaan rahoitusvälineitä koskevista liiketoimista sekä muista asiakkaalle tarjoamistaan palveluista viiden vuoden ajan.

SipaL 10 luvun 15 §:n 5 kohdan mukaan Finanssivalvonta antaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin säännösten edellyttämät tarkemmat määräykset 9 §:ssä tarkoitetuista vähimmäistiedoista, jotka sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä, ja tietojen säilyttämistavasta.

Finanssivalvonnan standardin 1.3 Luotettava hallinto ja toiminnan järjestäminen (jäljempänä standardi 1.3), luvun 5.9.5 kappaleen 207 määräyksen mukaan liiketoimista ja palveluista säilytettävät tiedot on säilytettävä luotettavasti sellaisessa muodossa, että ne ovat tarvittaessa ilman aiheetonta

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

viivytystä Finanssivalvonnan käytettävissä. Tietojen avulla on voitava jälki-
käteän todentaa tapahtumien kulku.

Standardin 1.3 luvun 5.9.5 kappaleen 209 määräyksen mukaan säilytettä-
viin tietoihin kuuluvat muun muassa asiakkaan tietämyksen selvittä-
miseksi hankitut, määräyksessä ja ohjeessa 16/2013 Finanssivalvelujen
tarjoamisessa noudatettavista menettelytavoista tarkoitettut tiedot sekä ei-
ammattimaiselle asiakkaalle annetut sijoitusneuvot.

3.3.2 Soveltuvuusarviointiin liittyvien tietojen dokumentointi

Finanssivalvonnan tarkastushavainnot

Yhtiö ei ollut dokumentoinut kaikkia Finanssivalvonnan määräyksien mu-
kaan asiakkailta hankittavia tietoja. Merkittävimmät puutteet liittyivät sijoit-
ustavoitteiden dokumentointiin. Yhtiö ei ollut myöskään aina dokumentoi-
nut soveltuvuusarvioita myyntitoimeksiantojen yhteydessä tai peruste-
luja soveltuvuudelle tilanteissa, joissa asiakkaalta hankitut tiedot olivat ris-
tiriidassa soveltuvuusarvioinnin kanssa. Näitä puutteita kuvataan edellä
kohdissa 3.2.2 ja 3.2.3.

Yhtiön puutteellisen dokumentoinnin johdosta Finanssivalvonnan tarkas-
tuksessa ei voitu kaikilta osin todentaa tapahtumien kulkua, sillä jälkikä-
teen ei ollut aina selvittävässä millä perusteilla yhtiö oli päättänyt asiak-
kaalle annettuun sijoitusneuvoon ja varmistunut sijoitustuotteen soveltu-
vuudesta.

Yhtiö oli suositellut asiakkailleen strukturoituja sijoitustuotteita pääasiassa
pidettäväksi niiden eräpäivään asti. Kuitenkin useat asiakkaat olivat myy-
neet strukturoidun tuotteen kesken juoksuajan ja ostaneet tilalle saman
tuotteen tarjoajan toisen sijoitustuotteen. Finanssivalvonnan tarkastuk-
sessa ei voitu kuitenkaan yhtiön puutteellisen dokumentoinnin johdosta
varmistua siitä, että asiakkaiden myyntitoimeksiantojen yhteydessä ane-
tuista sijoitusneuvoista olisi aina tehty soveltuvuusarvioita.

Yhtiön vastaus

Yhtiö kiistää laiminlyöneensä SipaL 10 luvun 9 §:n 1 momenttia ja sään-
nöstä täydentäviä määräyksiä. Yhtiö viittaa aiemmin esittämäänsä ja kat-
soo dokumentoineensa asiakkailta hankitut tiedot, joitakin yksittäisiä tie-
toja lukuun ottamatta.

Yhtiön mukaan se on dokumentoinut soveltuvuusarviointilomakkeelle arvi-
oinnin johtopäätöksen, suositellun rahoitusvälineen mukaan lukien myynti-
suositukset ja myyntisuosituksen soveltuvuuden. Lomakkeen mukaan asi-
antuntija on todennut suositellun rahoitusvälineen vastaavan asiakkaan

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

sijoitustavoitteita, asiakkaan pystyvän kantamaan taloudellisesti mahdollisen riskin ja asiakkaalla olevan tarvittava sijoituskokemus ja –tietämys sekä riskien ymmärryskyky annettuun suositukseen liittyen.

Tilanteissa, joissa asiakkaat olivat myyneet strukturoidun sijoitustuotteen kesken juoksuajan ja ostaneet tilalle toisen strukturoidun tuotteen, yhtiön mukaan tuote on lähes aina myyty voitolla ja sijoitettu tuotteeseen, jonka kohdemarkkinaa koskevat odotukset ovat positiivisempia. Monessa tapauksessa myynnistä saadut varat on hajautettu eri tuotteisiin. Yhtiö toteaa lisäksi, että vaikka strukturoidut tuotteet ovat lähtökohtaisesti tarkoitettu pidettäväksi eräpäivään asti, tulee niitä, kuten muitakin rahoitusvälineitä, voida myydä kesken suunnitellun sijoitusajan silloin kun tuotteen arvo on kehittynyt suotuisasti tai sijoittaja muutoin näkee markkinatilanteen sopivaksi varojen kotiuttamiselle tuotteesta.

Edellä viitattujen selvitysten perusteella yhtiö katsoo, ettei se ole laiminlyönyt asiakkaan soveltuvuusarvioinnin tekemiseksi tarvittavien tietojen ja soveltuvuusarviointien dokumentointia. Yhtiön näkemyksen mukaan asiakkaita koskevista asiakaskartoituslomakkeista, soveltuvuusarviointilomakkeista ja järjestelmistä saatavien tietojen perusteella on mahdollista todentaa tapahtumien kulku. Yhtiö katsoo myös toimineensa SipaL 10 luvun 2 §:n mukaisella tavalla rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaan edun mukaisesti sekä SipaL 7 luvun 10 §:n 1 momentin mukaisesti toteuttaneensa kohtuulliset toimenpiteet eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi sekä niiden syntyessä kohdelleensa asiakasta hyvän tavan mukaisesti.

Lisäksi yhtiö toteaa välittömästi ryhtyneensä tarkastushavaintojen johdosta toimenpiteisiin tilanteen parantamiseksi.

Finanssivalvonnan kanta

Yhtiö ei ole kiistänyt, että asiakkailta hankittavien tietojen dokumentoinnissa on ollut joitakin puutteita. Asiakkailta hankittavien tietojen dokumentoinnin puutteet liittyivät pääosin asiakkaiden riskinottohalukkuuden ja riskiprofiilin selvittämiseen. Muiden tietojen osalta dokumentoinnin puutteet olivat yksittäisiä. Myös soveltuvuusarviointien dokumentoinnissa oli joitakin puutteita.

Edellä kohdissa 3.2.2 ja 3.2.3 kuvattujen puutteiden ja epä johdonmukaisuuksien vuoksi Finanssivalvonta katsoo, että yhtiö on laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 9 §:n 1 momenttia ja säännöstä täydentäviä Finanssivalvonnan määräyksiä. Yhtiö ei ollut dokumentoinut soveltuvuusarvioinnin tekemiseksi tarvittavia riittäviä tietoja asiakkaiden taloudellisesta asemasta, sijoituskokemuksesta ja –tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista. Yhtiö ei ollut myöskään aina dokumentoinut sitä, miten se oli riittävästi varmistunut siitä, että asiakkailla on ollut kykyä kantaa taloudellisesti

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

tehtyihin liiketoimiin liittyvät sijoitusriskit, että asiakkaila oli tarvittava sijoituskokemus ja -tietämys liiketoimiin liittyvien riskien ymmärtämiseksi ja, että sijoitusneuvon kohteena olevat liiketoimet vastasivat asiakkaiden sijoitustavoitteita.

Yhtiö on laiminlyönyt dokumentoida soveltuvuusarviointiin liittyviä tietoja tavalla, jolla voitaisiin jälkikäteen todentaa tapahtumien kulku, mikä on edellytys muun muassa yhtiön sisäisen valvonnan ja myös Finanssivalvonnan valvonnan toimivuudelle ja tehokkuudelle.

SipAL 10 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoamisessa on toimittava asiakkaan edun mukaisesti. SipAL 7 luvun 10 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalvelu-rytksen on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi sekä niiden syntyessä kohdeltava asiakasta hyvän tavan mukaisesti. Edellä todetut vaatimukset koskevat muun ohessa tilanteita, joissa asiakkaalle suositellaan sijoitustuotteen myymistä ja samanaikaisesti myynnistä saatavilla varoilla jonkun toisen sijoitustuotteen ostamista. Yhtiön soveltuvuusarvioinnin dokumentaation puutteista johtuen Finanssivalvonnan tarkastuksessa ei voitu varmistua siitä, että edellä mainituissa tilanteissa asiakkaan etu olisi huomioitu SipAL 10 luvun 2 §:n edellyttämällä tavalla ja että asiakasta olisi kohdeltu hyvän tavan mukaisesti SipAL 7 luvun 10 §:n 1 momentin edellyttämällä tavalla.

Sillä seikalla, että yhtiö on tehnyt korjaavia toimenpiteitä tarkastuksen ku-
luessa ja sen jälkeen, ei ole merkitystä asian arvioinnissa.

4 Laiminlyönteihin soveltuvat hallinnolliset seuraamukset

4.1 Julkinen varoitus

4.1.1 Sovellettavat säännökset

FivaL 39 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta antaa valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle julkisen varoituksen, jos tämä tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee muiden kuin 38 §:n 1 momentissa taikka 40 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettujen finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti. Pykälän 2 momentin mukaan julkinen varoitus voidaan antaa edellyttäen, ettei asia kokonaisuutena arvioiden anna aiheutta ankarampiin toimenpiteisiin.

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

FivaL 42 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voi jättää julkisen varoituksen antamatta, jos:

- 1) 39 §:ssä tarkoitettu on oma-aloitteisesti ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin virheen korjaamiseksi välittömästi virheen havaitsemisen jälkeen ja ilmoittanut virheestä viivytyksettä Finanssivalvonnalle, eikä virhe tai laiminlyönti ole vakava tai toistuva;
- 2) virheellistä menettelyä on pidettävä vähäisenä; tai
- 3) julkisen varoituksen antamista on muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

4.1.2 Julkisen varoituksen antaminen

Koska päätöksen kohdissa 3.2.2 ja 3.2.3 todetuissa laiminlyönneissä ei ole kyse FivaL 38 §:n 1 momentissa tai 40 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettujen säännösten tai määräysten vastaisesta toiminnasta, soveltuva hallinnollinen seuraamus on FivaL 39 §:ssä tarkoitettu julkinen varoitus.

Yhtiö katsoo, että julkisen varoituksen antamisen edellytykset eivät täyty ja, että julkisen varoituksen antaminen olisi ilmeisen kohtuutonta havaittuihin puutteisiin nähden. Yhtiö toteaa, että se on pääsääntöisesti hankkinut sääntelyn edellyttämät tiedot asiakkaistaan. Yhtiön mukaan yksittäisistä puutteista huolimatta yhtiö on voinut kuitenkin kohtuudella varmistua sijoitusneuvojen soveltuvuudesta ja vaikka sen katsottaisiin menetelleen joissakin yksittäistapauksissa virheellisesti, virheellistä menettelyä on pidettävä vähäisenä. Yhtiö on ryhtynyt oma-aloitteisesti toimenpiteisiin havaittujen virheiden korjaamiseksi ja dokumentaation parantamiseksi. Yhtiö ei ole vastaanottanut asiakasvalituksia eivätkä puutteet ole aiheuttaneet asiakkaille vahinkoa. Havaitut puutteet eivät ole olleet toistuvia vaan satunnaisia.

Finanssivalvonta katsoo, ottaen huomioon laiminlyöntien laadun, sijoitusneuvojen kohteena olleet iäkkäät ihmiset ja heille tarjottujen sijoitustuotteiden monimutkaisuus sekä yhtiön aseman ammattimaisena sijoituspalveluntarjoajana, että laiminlyöntejä ei voida pitää vähäisinä. Yhtiö ei ollut myöskään oma-aloitteisesti ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin virheiden korjaamiseksi välittömästi virheiden havaitsemisen jälkeen ja ilmoittanut virheistä viivytyksettä Finanssivalvonnalle. Laiminlyöntejä ei siten ole korjattu FivaL 42 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Finanssivalvonta katsoo lisäksi, että yhtiön laiminlyöntiä ei edellä mainituilla perusteilla voida kokonaisuutena arvioiden pitää FivaL 42 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla vähäisenä eikä asiassa ole tullut esille FivaL 42 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisia seikkoja, joiden perusteella julkisen varoituksen antamista voitaisiin pitää muutoin ilmeisen kohtuuttomana. Asiassa ei siten ole tullut esille seikkoja, joiden perusteella Finanssivalvonta voi jättää julkisen varoituksen antamatta.

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

Kohdissa 3.2.2 ja 3.2.3 mainituilla perusteilla Finanssivalvonta katsoo, että yhtiön toiminta on ollut huolimatonta. Finanssivalvonta antaa Finanssivalvonnasta annetun lain 39 §:n 1 momentin nojalla Investium Oy:lle julkisen varoituksen, koska yhtiö on laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 4 §:n 1 momenttia ja säännöstä täydentäviä Finanssivalvonnasta määräyksiä. Yhtiö ei ollut hankkinut ennen sijoitusneuvonnan tarjoamista riittäviä tietoja asiakkaiden taloudellisesta asemasta, sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista. Yhtiö ei ollut myöskään riittävästi varmistunut sijoitusneuvon kohteena olevien liiketoimien soveltuvuudesta asiakkaille siten, että liiketoimet ovat vastanneet asiakkaiden sijoitustavoitteita, että asiakkailta on ollut kyky kantaa taloudellisesti liiketoimiin liittyvät sijoitustavoitteiden mukaiset sijoitusriskit, ja että asiakkailta on ollut tarvittava sijoituskokemus ja -tietämys liiketoimiin liittyvien riskien ymmärtämiseksi. Finanssivalvonta toteaa, että asia ei kokonaisuutena arvioiden anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin FivaL 39 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

4.2 Seuraamusmaksu

4.2.1 Sovellettavat säännökset¹

FivaL 40 §:n 1 momentin mukaan seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo SipaL 15 luvun 2 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä.

SipaL 15 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan FivaL 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat tämän lain 10 luvun 9 §:n säännökset liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista.

SipaL 15 luvun 2 §:n 6 momentin mukaan Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat tämän pykälän 1, 2 ja 5 momentissa säädetyn lisäksi kyseisissä momenteissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset.

FivaL 42 §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi seuraamusmaksun määräämisen sijaan antaa julkisen varoituksen 1 momentin 2 ja 3 kohdassa² säädetyillä perusteilla.

¹ Seuraamusmaksun määräämistä ja mitoittamista koskevat säännökset ovat kohdassa 4.2.3.

² Virheellisen menettelyn vähäisyys tai seuraamusmaksun määräämisen ilmeinen kohtuuttomuus.

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

4.2.2 Seuraamusmaksun määrämisen edellytykset

Yhtiö katsoo, että seuraamusmaksun määrämisen edellytykset eivät täyty ja, että seuraamusmaksun määrääminen olisi kohtuutonta. Yhtiö on dokumentoinut hankkimansa tiedot yhtiön käyttämiin asiakaskartoituslomakkeisiin. Dokumentoinnissa esiintyneet yksittäiset puutteet ja epäjohtonmukaisuudet eivät ole olleet niin merkittäviä, ettei yhtiö näiden vuoksi olisi voinut antaa asiakkaille soveltuvia sijoitusneuvoja. Yhtiö katsoo, että vaikka sen katsottaisiin menetelleen joissakin yksittäistapauksissa virheellisesti, virheellistä menettelyä on pidettävä vähäisenä. Yhtiö on ryhtynyt oma-aloitteisesti toimenpiteisiin havaittujen virheiden korjaamiseksi ja dokumentaation parantamiseksi. Havaitut puutteet eivät ole olleet toistuvia vaan satunnaisia.

Finanssivalvonta toteaa viitaten päätöksen kohdassa 3.3.2 todettuun, että yhtiö on laiminlyönyt noudattaa sijoitusneuvontaan liittyviä dokumentointivaatimuksia ja siten vaarantanut Finanssivalvonnan valvonnan toimivuuden ja tehokkuuden. Finanssivalvonta katsoo yhtiön toimineen huolimattomasti, joten edellytykset seuraamusmaksun määräämiselle ovat olemassa.

FivaL 42 §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi seuraamusmaksun määrämisen sijaan antaa julkisen varoituksen pykälän 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetyillä perusteilla, eli jos virheellistä menettelyä on pidettävä vähäisenä tai jos seuraamusmaksun määräämistä on muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana. Finanssivalvonta viittaa FivaL 42 §:ään ja toteaa, että yhtiön ilmoittamilla toimenpiteillä ei täten ole merkitystä hallinnollisen seuraamuksen määräämisessä.

Finanssivalvonta toteaa, että sijoitusneuvonnan tarjoamisessa asiakkailta hankittujen tietojen ja soveltuvuusarvioinnin ja niiden perustelujen dokumentointi on edellytyksenä sille, että jälkikäteen voidaan todentaa onko asiakkaille suositeltu kyseisessä tapauksessa asiakkaan taloudellinen asema, sijoituskokemus ja -tietämys sekä sijoitustavoitteet huomioon ottaen soveltuva sijoitustuote. Finanssivalvonta korostaa, että dokumentointivelvoitteen tarkoituksena on varmistaa, että myös sijoitusneuvojalla on sijoitusneuvoa antaessaan käytettävissään oikeat ja ajantasaiset tiedot asiakkaalle soveltuvan sijoitusneuvon antamiseksi. Tietojen dokumentointin laiminlyönti heikentää yhtiön mahdollisuuksia havaita soveltuvuusarviointia koskevia puutteita ja lisää siten väärinmyyntiriskiä. Dokumentointivelvoitteen tärkeyttä osoittaa se, että sen rikkominen on säädetty seuraamusmaksun alaiseksi.

Finanssivalvonta katsoo, ottaen huomioon sijoitusneuvontaan liittyvien tietojen dokumentointia koskevien säännösten ja määräysten tavoitteet sekä laiminlyöntien laadun, että yhtiön virheellistä menettelyä ei voida kokonaisuutena arvioiden pitää vähäisenä. Asiassa ei myöskään ole tullut esille seikkoja, joiden johdosta seuraamusmaksun määräämistä olisi muutoin

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

pidettävä ilmeisen kohtuuttomana. Myöskään kokonaisuutena arvioiden julkista varoitusta ei voida pitää riittävänä seuraamuksena yhtiön laiminlyönneistä. Finanssivalvonta toteaa, että edellytykset seuraamusmaksun määräämiselle ovat myös tässä todetuilla perusteilla olemassa.

4.2.3 Seuraamusmaksun mitoittaminen

FivaL 41 §:n 2 momentin mukaan seuraamusmaksun määrä perustuu kokonaisarviointiin. Seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja kesto aika sekä tekijän taloudellinen asema. Lisäksi arvioinnissa on otettava huomioon menettelyllä saavutettu hyöty tai sillä aiheutettu vahinko, mikäli ne ovat määritettävissä, tekijän yhteistyö Finanssivalvonnan kanssa asian selvittämiseksi, aiemmat finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin kohdistuneet rikkomukset ja laiminlyönnit sekä menettelyn mahdolliset vaikutukset rahoitusjärjestelmän vakaudelle.³

FivaL 41 §:n 3 momentin mukaan seuraamusmaksu saa olla enintään kymmenen prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta, kuitenkin enintään kymmenen miljoonaa euroa. FivaL:n 41 §:n 7 momentin⁴ mukaan liikevaihdolla tarkoitetaan luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen osalta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) 316 artiklan mukaisesti laskettua tuottojen määrää.

Yhtiön laiminlyönnit ovat tapahtuneet vuoden 2015 aikana. Yhtiön laiminlyönnejä edeltävän vuoden EU:n vakavaraisuusasetuksen 316 artiklan mukaisesti laskettujen tuottojen määrä oli 1 517 375,99 € (vuosi 2014).

Finanssivalvonta on seuraamusmaksun määrää harkitessaan kokonaisarvioinnissaan katsonut, että yhtiön menettely on ollut omiaan vaikuttamaan kielteisesti Finanssivalvonnan valvonnan edellytyksiin ja tehokkuuteen sekä asiakkaiden asemaan. Yhtiö on ammattimaisena sijoituspalveluntarjoajana laiminlyönyt noudattaa asiakkaansuojan kannalta keskeistä vaatimusta dokumentoida selonottovelvollisuuteen liittyviä asiakastietoja sekä soveltuvuusarviointeja ja niiden perusteluja säännösten ja määräysten edellyttämällä tavoin, mikä on edellytys paitsi yhtiön sisäisen valvonnan, myös Finanssivalvonnan valvonnan toimivuudelle ja tehokkuudelle. Yhtiö on menettelyllään aiheuttanut riskin siitä, että annetut sijoitusneuvot eivät ole olleet asiakkaille soveltuvia.

Finanssivalvonta on suorittamansa kokonaisarvioinnin perusteella, jossa se on ottanut huomioon muun muassa edellä todetut seikat, määrännyt Investium Oy:lle seuraamusmaksun, joka on suuruudeltaan kaksikymmentä tuhatta (20 000) euroa.

³ Voimassa 21.3.2016 saakka.

⁴ Voimassa 26.11.2015 saakka. Tämän jälkeen säännökseen ei ole tehty asiallista muutosta.

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

Finanssivalvonta toteaa vielä, että FivaL 41§:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta määrää seuraamusmaksun, jos se on suuruudeltaan enintään miljoona euroa. Muissa tapauksissa seuraamusmaksun määrää Finanssivalvonnan esityksestä markkinaoikeus. Koska yhtiölle määrätyn seuraamusmaksun suuruus ei ylitä miljoonaa euroa, on Finanssivalvonnalla toimivalta määrätä seuraamusmaksu asiassa.

FINANSSIVALVONTA⁵

Anneli Tuominen
johtaja

Pirjo Kyyrönen
johtava lakimies,
johtokunnan sihteeri

Lisätietoja antaa johtava neuvonantaja Sonja Lohse, puh. 010 831 5311.

Liite

Valitusosoitus

⁵ Finanssivalvonnan työjärjestyksen 8 §:n 1 momentin mukaisesti johtokunnan päätöksestä tehdyn toimituskirjan allekirjoittavat johtaja ja asian esittelijä tai hänen sijastaan johtokunnan sihteeri.

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

Liite päätökseen

Valitusosoitus

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta markkinaoikeudelta valituksella, joka on tehtävä kirjallisesti.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin. Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene. Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esim. saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeudelle.

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava markkinaoikeudelle, on ilmoitettava

1. päätös, johon muutosta haetaan,
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi,
3. perusteet, joilla muutosta vaaditaan,
4. valittajan nimi ja kotikunta sekä
5. puhelinnumero ja postiosoite, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan valittajalle toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä

1. päätös, johon muutosta haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä,
2. todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta sekä
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu päätöksen tehneelle viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirjansa, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti markkinaoikeudessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos markkinaoikeus niin määrää.

7.3.2017

FIVA 19/02.04/2016

Julkinen

Jos viranomaiselle toimitetussa sähköisessä asiakirjassa on selvitys asiamiehen toimivallasta, asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa. Markkinaoikeus voi kuitenkin määrätä valtakirjan toimitettavaksi, jos sillä on aihetta epäillä asiamiehen toimivaltaa tai sen laajuutta.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa markkinaoikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tai kirjelmän toimittaminen lähetin välityksellä on lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava markkinaoikeuteen viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös sähköisessä muodossa. Sähköisen asiakirjan tulee olla perillä siten, että se on ennen valitusajan päättymistä käsiteltävässä muodossa markkinaoikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä. Sähköinen viesti toimitetaan viranomaiselle lähettäjän omalla vastuulla.

Markkinaoikeuden voimassaolevat oikeudenkäyntimaksut voi tarkistaa osoitteesta www.oikeus.fi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
Puhelin 029 56 43300
Faksi 029 56 43314
Sähköposti markkinaoikeus@oikeus.fi